

Suppl

A BÉKÉSCSABAI ÁG. H. EV.
RUDOLF-FÖGIMNÁZIUM

LIV.

ÉRTESÍTŐJE

AZ 1918–19. és 1919–20.
ISKOLAI ÉVRŐL.

KÖZZÉTESZI:
Dr. RELL LAJOS
IGAZGATÓ.

BÉKÉSCSABA.

Nyomtatta a „Kőrösvidek” Békésm. Keresztény Nyomda és Lapk. R. T.
1920.

REV 3010

-E 1010

1000
1919

I. Két év története.

Az ezer esztendő fergetegét átélte magyarság fölött akkor, midőn a világháboru befejezését remélte, újból megnehezült az idők viharos járása. Hónapokig tartó forradalmi zavarok, hazánk szent testének földarabolása, majd a társadalmi rend teljes felforgatását előidéző bolsevizmus az egyes utjelzői annak a kálváriának, amelyet nemzetünknek végig kellett járnia, hogy azután csonkán maradt hazánk legnagyobb részét hónapokig megülje, fojtogassa, kirabolja a balkáni barbár . . . Nyugodt lehetett-e az iskola munkája, midőn a terror s a hazafias bánat és kétségbeesés korbácsolta a megélhetés gondjaival küzdő lelkünket?! De a most lezárult iskolai év meghozta a jobb jövő hajnalhasadását: Horthy Miklós urunk s a keze alatt támadt nemzeti hadsereg páratlan lelkesedéssel és energiával újból rendet teremtett elárvult hazánkban s ismét becsültté tette a magyar nevet. „Fény nevére, áldás életére!“ kiáltjuk minden hű magyar ajakkal s rendületlen hittel tekintünk a jövőbe: Mindig lesz Magyarország!

1918—19.

E két esztendő nagy változásokat idézett elő nemcsak nemzetünk, hanem *egyházunk* életében is. Egyházkerületünk jószágos, agg püspöke, *Scholtz* Gusztáv ur lemondott s utódjává dr. *Raffay* Sándor budapesti ev. lelkész urat választotta meg a hivek bizalma. Duzzadó tetterejétől, leikésedésétől sokat várnak egyházkerületünk középiskolái. Helyéről távozott egyetemes felügyelőnk, a puritán magyar főur, br. *Prónay* Dezső ur is s örökébe br. *Solymosy* Lajos ur lépett. Az arad-békési egyházmegye esperesévé dr. *Szeberényi* Lajos Zs. békéscsabai lelkész urat, felügyelőjévé főgimnáziumunk felügyelőjét, dr. *Sailer* Vilmos urat választotta meg egyházmegyénk. A beiktató-ünnepeken főgimnáziumunk is képviseltette magát. Ez események még az októberi forradalom előtt zajlottak le.

A *tanácsköztársaság* a rendelkezésére álló idő rövidege miatt intézetünket nem vehette át. A helyi direktórium azonban két ízben avatkozott belső ügyeinkbe: április 5-én arra kényszerített, hogy egy műegyetemi hallgatónak a diákszakszervezet ügyében tartott propagandája elé ne gördítsünk akadályt; április 21-én eltiltotta a vallástanítást s az iskolai imádságot. Intézkedései nem jártak sikerrel: a vallástanítást s az imádságot nem szüntettük meg, a diákok szervezkedését addig huzzuk-halasztottuk, míg a direktórium el nem menekült. Az *oláhok* amellet, hogy épületünket elfoglalták s ott igen nagy károkat okoztak, kétszer nyultak vakmerőbb kézzel iskolánk életébe: a) néhány bukott diák följelentésére vizsgálatot indítottak a főgimnáziumunkban folyó állító-

lagos román üldözés tárgyában; b) a júniusban tartott érettségi vizsgálatra kormánybiztost küldöttek ki.

Hivatalos látogatást a VKM. ur 178,950/1918. sz. leirata alapján dr. Vass Bertalan nagyváradi tanker. főigazgató ur végzett intézetünkben 1919. március 11., 12. s részben 9. napján. Tapasztalait közölve elismerését nyilvánította munkánk fölött.

A *tanári kar* katonai szolgálatot teljesítő tagjai: Székely Vilmos, dr. Czinkotszky Jenő, Laurovics Ferenc, Vidovszky Kálmán visszatértek iskolánkba; dr. Czinkotszky kormányzóbizottságunk 1918. december 19-én rendes tanárnak választotta. Bánszky György óraadó és Schneider Mihály h. tanár szeptember végén eltávoztak; az előbbi helyét a r. vallástanár visszaérkezéséig Szeberényi Gusztáv rendes és Hrivnyák János s. lelkészek, az utóbbiét az iskolai év végéig Turic Kájusz tanárjelölt töltötte be. A megszállás miatt husvétkor Budapesten rekedt Kilyzer Gyula r. és Fleischer Gyula h. tanár óráit Loykó Irén beszercebányai áll. leánygimn. és Saguly József eperjesi ev. főgimn. tanár látták el az isk. év befejezéséig. Gally János énektanárunk, ki három évtizeden át igen szép eredménnyel tanította az éneket, őszinte sajnálatunkra lemondott. Glac Mihály r. kat. hitoktató helyét Beöthy György s. lelkész foglalta el. — Iskolánkknak 1914. óta nyugalmazott tanára, Majoros József 1918. december 7-én meghalt; őszinte fájdalommal kísértük végső útjára.

Növendékeink *vallásos és hazafias* érzületét gondosan igyekeztünk ápolni a nehéz időkben. A templomi és ifjusági istentiszteleteket rendszeren látogattuk; május 31-én deprekációt tartottunk. Március 15-én *Laurovics* kartárs mondott alkalmi beszédet.

Tanulóink *magaviseletén* nyomott hagyott a világháboru s a zavaros politikai és társadalmi állapotok: nehezebben voltak felfoghatók s bizonyos nemtörődömség vett rajtuk. A diákszervezet nem alakult meg; 4—5 u. n. bizalmin alig akadt igazán hive s ezek sem léptek föl aggresszív módon. Az I. félév végén 24.5% volt szabályszerű s 1.3% a kev. sz. sz.; a jó magaviseletűek az év végén 77%-t tettek ki (a mult évben 83.1%-t).

A *tanulmányi állapot* megérezte a már említettem körülmények súlya mellett azt, hogy ismét idegen helyiségekben (áll. elemi iskola) szorongtunk s nélkülöznünk kellett könyv- és szer-tárainkat; de tanulóink szorgalma sem volt kieiégitő. Az I. félév végén 47.6, az év végén 30.9% bukott meg, 10.7% osztályismétlésre utasítva. A nyilvános és magántanulók közül jeles 9.36%, jó 22.45, elégséges 39.71%; a haladók 71.52%-ot tettek ki s az eredmény 1.60%-al a mult évi mögött marad. A bejáró leánytanulók általában szorgalmasok voltak s kitüntek a VI., VII. és VIII. osztályosok.

A tanulók *egészségi állapota* kivált az I. félévben nem volt kedvező. A spanyol-járvány több tanulót döntött ágyba s két áldozatot követelt: két jó viseletű, szorgalmas növendékünket, Fejes Árpád III. és Sturza Aurél VI. o. t. ragadta el. A sok mulasztás (13,631 óra) oka a hiányosabb táplálkozásban s a lábbeli beszerzésének nehéz voltában is keresendő. Egy tanulóra 34.8 óra esett.

Növendékeinket *könyvekkel, füzetekkel, rajzpapírossal segítettük*, de az államsegélyeknek a megszállás alatt történt elma-

radása miatt *tandijmentességben* senkit sem részesíthettünk. Mint-hogy/ ösztöndíjalapjaink legnagyobbb része hadikölcsön-kötvényekben hever s így nem kamatozott, az *ösztöndíjakat* az arra érdemes tanulóknak megítélte ugyan kormányzó-bizottságunk, de ki nem oszthatta.

Az iskolai év fontosabb dátumai: augusztus 26—30. beiratkozás (helybeliek); 31. alakuló értekeztet, javító vizsgálatok; szeptember 1—5. beiratkozás; 6—7. különbözeti-, pótló- és magánvizsgálatok; 9. az iskolai év megnyitása; október 10—november 15. alispánilag elrendelt szünet; nov. 15. a II. osztály párhuzamosítása (az I. szept. óta párh.); április 26. román megszállás; június 2—4. összefoglaló ismétlések a VIII. o., jun. 15—17. az I.—VII. o. tan. részére; jun. 21. az isk. év befejezése; jun. 6—7. VIII., 23—28, az I.—VII. o. t. magánvizsgálatai.

1919—20.

A most lefolyt iskolai év örökké emlékezetes marad iskolánk történetében. Amit kezdete óta hónapról-hónapra, majd hétről-hétre vártunk, végre március 29-én bekövetkezett: városunkat elhagyták az oláh csapatok s nemzeti hadseregünk katonái, a derék kecskemétiak vonultak be a daliás Rátvay Imre őrnagy vezetése alatt. Kevés ily boldog pillanat volt életünkben: a bevonulás spontán, feledhetetlen ünnepe megszabadította lelkünket attól a gyötrő gondolattól, hogy végleg rabszjire ~~füz~~ s »diadalmi szekeréhez« csatol a barbár balkáni nép s akkor dédelgetett iskolánk elvész a magyar kultúra számára, de a mi számunkra is, mert nem magyar iskolának egy perçig sem lettünk volna taná...

Mint-hogy a románoknak fogadalmat nem tettünk s iskolánk derék intézői sem kértek tőlük államsegélyt, nélkülözniük kellett összes állami illetményeinket. Főgimnáziumunk felügyelőjének s kormányzó-bizottságunk bölcs gondoskodása azonban megmentett bennünket az anyagi gondoktól s részben egyházunk 10.000 K-ás segélyének megnyerése, részben tandijemelés útján biztosította helyzetünket. Hálás elismerésünk illesse őket e sorokban is.

Az oláhok belső ügyeinkbe keveset avatkoztak (oláh ünnepek alkalmával szünetet rendeltek el, inzultáltak nemzetiszínü kokárdás tanulóinkat), de épületünkben s felszerelésünkben nagy károkat okoztak, amelyek ma meghaladják az egy millió koronát.

A *hivatalos látogatást* a V. K. M. ur 10.015/1920. sz. r. alapján dr. Lippay György szegedi tanker. kir. főigazgató ur végezte május 14., 15. és részben 9-én s elismerését nyilvánította a tapasztaltak fölött.

A fölszabadulást követő napokban nemcsak a magyar állam képviselője, hanem püspök urunk is sietett fölkeresni: május 26—28. napjain dr. Liedemann Frigyes ker. főjegyző, dr. Szigethy Lajos ker. tanügyi bizottsági elnök, dr. Scholtz Oszkár ker. jegyző urak kíséretében meglátogatta iskolánkat. Behatóan érdeklődött minden iránt, megjelent a tanítási órákon, megtekintette tönkretett épületünket, részt vett az ifjuságunktól tiszteletére rendezett ünnepen s a deprekáción. Tapasztalatait a látogatása végeztével tartott értekezteten beszélte meg velünk s nem egy értékes gondolatot

világított meg előttünk. Látogatása emlékezetes marad mindannyiunk előtt.

A *tanári karból* a mult isk. év végén Turic Kájusz óraadó tanár vált ki s az idén a g. keletiek hitoktatását végezte. Az 1919. áprilisában Budapesten rekedt két kartárs csak októberre térhetett vissza; Kilczer Gyula r. t. óráit Loykó Béla nagyváradai áll. fő-reálisk., Fleischer Gyula h. tanárét Saguly József eperjesi ev. fő-gimn. tanár látta el egy hónapig; ez utóbbi helyettesítette február és március hóban a betegsége miatt szabadságot Laurovics kartársat s tanította egész éven át az éneket. Pataki Sámuel r. tanár még orosz fogságban sinylődik.

Itt emlíjük meg, hogy a tanári kar hiven megállotta helyét egy a proletárdiktatura, mint a megszállás alatt s magatartásáért az igazolás alkalmával kormányzó-bizottságunk jegyzőkönyvileg mondott neki köszönetet.

Tanulóink *vallásos és hazafias érzelmeit* lelkiismeretes gonddal ápoltuk. Május 29-én deprekációt tartottunk, amelyet püspök urunk beszéde tett emlékezetessé. S növendékeink hazafiságát tán soha sem éreztük oly nagy mértékben, mint az oláh megszállás alatt; az önképzőkörben több versben és felolvasásban, a felszabaduláskor lelkes tüntetésben s a népszerű Rátkay őrnagy tiszteletére rendezett lampionos menetben keresett utat. Városunknak a nemzeti hadsereg tiszteletére rendezett ünnepén Rell Jolán VIII. o. t. csokrot adott át. Feledhetlenül hatott mindnyájunkra az a magyar lélekből pattant, klasszikus beszéd, amelyet a püspök ur mondott a május 28-án rendezett ifjusági ünnepen.

A tanulók *magaviseletén* érezhető volt a zavaros, jó ideig bizonytalan helyzet hatása. Az I. félév végén a megosztályozottak 68·02%-a jót, 25·20% szabályszerűt, 6·78% kev. sz. sz.-t, az év végén 74·66% jót, 24·80% sz. sz., 0·54% kev. sz. sz.-t kapott a magaviseletből.

A *tanítást* a román megszállás alatt mindvégig a régi ke-retekben, ezeréves multunkhoz hiven s hazánk területi épségéhez ragaszkodva végeztük. Román nyelvet, földrajzot, történelmet nem tanítottunk. A tanulás eredménye: az I. félév végén 52%, az év végén 73% haladó; a mult isk. év végén a haladók 71·5%-ot tettek ki s így az eredmény az idén kedvezőbb. Jeles volt 7·6, jó 18·3. elégséges 47·1%; elégtelen 26·9%. A bejáró leánytanulók általában az idén is szorgalmasak voltak s kivált a VII. és VIII. osztályosok tüntek ki.

Az *egészségi állapot* az isk. év elején kedvezőtlenebb volt, főkép a tifusz-járvány miatt. Egy szorgalmas, kedves III. o. tanuló, Maczkó József februárban meghalt szervi bajban. — A mulasztás tetemes (de kevesebb, mint a mult évi): 11,202 óra; egy tanulóra 30·5 óra esik, a mult évben 34·8.

Növendékeinket a szokott módon *segítettük* (I. mult é. jel.) s *tandijelengedésre* 25440 K-t fordítottunk. Az *osztöndijakat* kiosztottuk. (Feltüntetve a névsorban öd. jellel.)

Az iskolai év dátumai: augusztus 26—30. beiratkozás (helybeliek); szept. 1. alakuló ért.; javítóvizsgálatok; 2—5. beiratkozás; 5—6. kül., pótló- és javítóvizsgálatok; 8. az isk. év megnyitása; márc. 29. a nemzeti hadsereg bevonulása; május 17—19. a VIII.

o. összef. ism.; 19—20. a VIII. o. magánvizsgálatai; 26—28. püspöki látogatás; június 15—17. az I.—VII. o. összef. ism.; 19. a bizonyítványok kiadása; 21—26. az I.—VII. o. magánvizsgálatai.

II. Alapítványok, adományok.

1918/19. a) Hirschmann Ármin ur és neje 200 K (2 db. hadi k. k.) Székely Vilmos főgimn. tanár ur 1000 K, Réthy Béla gyógyszerész ur 10.000 K (hadi k. k.), a világháboruban leszerelt tisztok 2000 K, Elekes József ur 100 K alapítványt tettek, a Békéscsabai Takarékpénztár Egyesület 100 K-val 1500 K-ra emelte alapítványát.

b) Dr. Weisz Lajos ur 100, Fejes Árpád ur fia emlékére 50, Fára Sandor ur 20, Christján György ur 10 K-t ösztöndíjazásra; ezenkívül a helyi takarékpénztárak s a beiratkozás alkalmával a szülők s tanulók több adományt tettek a szegény tanulók iskolai szereire, az Ifj. Segítő Egyesületre s az alumneumra.

1919/20. a) A békéscsabai orvosok Dr. Hajnal Albert emlékére 500 K, Elekes József ur (Csorvás) 4000 K, Fejes Árpád ur 100 K, a Békéscsabai Tp. Egyes. 100 K-val 1600 K-ra emelte alapítványát.

b) Dr. Weisz Lajos ur 100 K, Pollák Arnold ur 100, X. ur 100, N. N. ur 20 K-t ösztöndíjazásra; Beliczey Gézáné 1200 K-t alumn. díj elengedésére, Elekes József ur 200, dr. Weisz Lajos ur 150, Szathmáry Elek ur 100, dr. Révész Pülöp ur 100 K-t alumneumra; ezenkívül a takarékpénztárak s a tanulók is tettek adományt az előző pontban említett célokra.

III. A főgimnáziumi kormányzó-bizottság.

Felügyelő: dr. Sailer Vilmos, *jegyző:* Balás Ádám, *főpénztáros:* Jéger József, 1919. január 1-től Vidovszky Kálmán, *kölcsőnpénztáros:* Sailer Gyula, *ügyész:* Haan Béla, 1919. december 19-től dr. Margócsy Miklós, *gondnok:* Uhrin András.

Hivataluknál fogva a bizottság tagjai: Knyihár Károly, Koren Pál, Linder Károly, dr. Szeberényi Lajos Zs. esperes, Szeberényi Gusztáv lelkészek, Korosy László egyházi felügyelő, Zsiros András másodfelügyelő, dr. Rell Lajos igazgató, Mockovcsák János, 1919. szept. 1-től Lavrovics Ferenc eforus.

Választott tagok: a) *az egyház részéről:* Ádám Gusztáv, Bakos Mátyás, Kitka György, Kocziszky Mihály, Kovács L. Mihály, dr. Margócsy Miklós, Omazta Gyula, Pfeiffer István, Réthy Béla, Such Albert, Uhrin Károly, dr. Zsilinszky Endre (megh. 1919. aug. 29.) b) *Békéscsaba r. t. város részéről:* Áchim László, Fábry Károly és Varságh Béla. c) *a főgimnáziumi tanári kar részéről:* Babich Pál és Balás Ádám.

IV. Az intézet személyzete.

I. Tanári testület (1919—20.).

1. *Achim Károly* r. tornatanár, szolg. év. 24, m. I., t. III., IV., gp. ir. V., tor. I—VII., a tor. sz. öre.

2. *Babich Pál* r. tanár, 28., I. I., VI., II. VI., VIII., szépir. II., o. f. VI.

3. *Balás Ádám* r. tanár, 24., 1. IV., g. V., tört. V., VII., gp. ir. VIII., o. f. IV., a tan. kvt., fil. sz. ö., biz. jegyző.

4. *Dr. Czinkotszky Jenő* r. tanár, 6., 1. III., n. III., VI., gp. ir. VI., filoz. VIII., o. f. III., tanárk. jegyző.

5. *Fleischer Gyula* h. tanár, 6., m. IV., V., VII., ném. IV., VII., gp. ir. VII., o. f. VII.

6. *Jéger József* r. tanár, 27., földr. II., III., term. I., II., IV—VI., a termr. sz. öre.

7. *Kilczér Gyula* r. tanár, 3., mat. V—VIII., fiz. VII—VIII., o. f. V., a fiz. sz. öre.

8. *Laurovics Ferenc* r. tanár, 14., földr. I., tört. VI., VIII., számt. I—II. földr.l., o. f., tört. sz. öre, eforus. a-

9. *Mockovcsák János* r. tanár, 17., 1. VII., VIII., g. VII., VIII., szépir. I., o. f. VIII.

10. *Pataki Sámuel* r. tanár, 11., orosz hadifogoly.

11. *Dó. Rell Lajos* igazgató, 23., m. VI., VIII., latin VI.

12. *Saguly József* eperjesi ev. főgimn. r. tan., 11., ének I—VIII.

13. *Székely Vilmos* r. tanár 19., m. II. III., 1., II., g. VI., o. f. II.

14. *Vidovszky Kálmán* r. tanár, 10., vall. I—VIII. számt. III., főpénztáros.

15. *Zvarinyi Lajos* r. tanár, 27., r. mért. I—IV., gp. rajz V—VIII., a rajzsz. öre.

16. *Dr. Badics József* iskolaorvos.

Hitoktatók: Beöthy György r. kat. s. lelkész, Koppányi Gyula ref. lelkész, Turic Kájusz g. kel. lelk. (márciusig), dr. Silberfeld Jakab izr. főrabbi.

II. Pedellusok: Valach János (1912. óta), Timkó Ferenc (1918. nov. óta).

V. Érettségi vizsgálatok.

1918/19. 1918, nov. 5. a VKM. 179619/18. sz. eng. ál. a gör. nyelvből kiegészítőt tett Fischer László e. é önkéntes.

A rendes érettségi írásbeli része jun. 10—12., szóbelije jun. 30. és júl. 1., 2-án folyt le Knyihár Károly ev. lelkész elnöklete alatt; jelen volt Mihulin Miklós román kormánybiztos. Jelesen érett: 4 fiu, 6 leány, jól érett 3 f., 1 l., érett 6 f., 2 l., javítóra utasítva 1 leány. — Jelesen érettek: Schwarcz Sándor, Stern Dezső, Varga K. Lajos, Dusbaba Mária, Haan Dóra, Loránt Erzsébet, Margócsy Irén, (praematurusok), Engel Miklós, Loykó Gizella, Thury Ilona.

1920/21. I. Pólló és javító ér. v. 1. Szeptember 8—10. írásbeli, 11-én szóbeli a püspök ur 853/19. sz. dr. Szeberényi Lajos Zs. esperes ur elnöklete alatt. Teljes vizsg. tett 1 fiu, 1 leány, javítót 1 leány sikerrel, — 2. December 8—10. írásbeli, szóbeli 11-én a püspök ur 1077/19. sz. eng. az igazgató elnöklete alatt. Teljes vizsgálatot tett 1 fiu (érett), 1 leány (jól érett); kiegészítőt a görögből 1 leány (jó), 1 reálisk. tanuló (visszautasítva).

II. A rendes érettségi vizsgálat írásbeli részét május hó 31. és jún. 1., 2-án, szóbelijét jun. 28—30. és júl. 1—3. napjain

tartottuk Knyihár Károly ev. lelkész ur elnöklete alatt dr. Sztehló Zoltán jogakad. tanár, kormányképviselő jelenlétében. Jelesen érett 10, jól ér. 10, érett 20, két óra vfsszavetve 6 fiu, ismétlésre utasítva 5 fiu, 1 leány. — Jelesen érettek: Füstöss Ida, Jeney Jolán, Rell Jolán, Sailer Gabriella (praematurusok); Marcsek Jenő, Nagy Ferenc, Fülöp Margit, Kliment Ilona, Klinczko Izabella, Weisz Margit.

VI. A tanulók névsora.

(Rövidítések: ev.: evangélikus, ref.: református, r. k.: róm. kath., g. k.: gör. keleti, izr.: izraelita, öd.: ösztöndijas, kim.: kimaradt, ism.: ismétlő).

I. osztály. Antovszky József ism. ev., Bayer Nándor ism. r. k., Benjamin Artur ism. izr., Benjamin Vilmos izr., Bilinszky László r. k., Botyánszky Géza ev. öd., Brózik János ev., Czigler György izr., Debreczeni Pál ref., Diószegi József ism. r. k., Durkó Oszkár ref., Elefánt Elemér ism. r. k., Grabenhoffer István ev., Haider Lajos r. k., Havran László ev. öd., Jakuba János ev., Józsa György r. k., Kajtár Sándor r. k., Kapta Gyula r. k. öd., Kelemen László ref., Ipolyi Keller Imre r. k., Kerekes László r. k., Kiss Ernő r. k., Kiszely János ev., Klein Imre izr., Kojnok Mátyás ev., Kokavec György ev., Komlósi Lajos ism. ref., Kovács Károly r. k., Kovács Sz. Mihály ev., Kovács Zoltán r. k., Kezma Imre ism. ref., Kraszko Pál ev., Kulpin Imre izr., Maczák András ev., Maczák József ev., Marcsek Emil ev., Markovics Béla izr., Matulay József ev. kim., Máté László ev. öd., Mészáros Zoltán r. k., Mockovcsák István ev. öd., Nuszbaum Béla izr., Opra György r. k., Schillinger Géza izr., Schreyer György ev., Singer László izr., Sipos Endre izr., Südy Ernő r. k. öd., Szentmiklósy Kornél ref., Szlancsik György ism. r. k., Szlany János ev., Szotyori István ref., Sztik Gyula ev. öd., Timkó András ev., Uhrin László ism. ev., Vásárhelyi József r. k., Viski Lajos ism. izr., Zahoran Pál ev., Zöld László ref.

Magántanulók. Angyal József r. k., Aranyi Ferenc r. k., Aranyi István r. k., Boldog Ferenc r. k., Deutsch Pál izr., Friedenthal János ev., Gyarmati István r. k., Krébesz Gyula r. k., Miklós Vince r. k., Olasz Zoltán r. k., P. Péchy Tamás ev., Tóth Miklós r. k., Tóth Sándor r. k., Urszinyi Andor ev., Bánó Ilona r. k., Boldog Margit r. k., Brüll Róza izr., Bonomi Laura r. k., Ehrenfeld Blanka izr., Kátyán Juliánna ev., Kökényessy Katalin ev., Leőb Magda izr., Megyeri Klára ref., Molnár Flóra izr., Reith Margit ref., Rosenbaum Ágnes izr., Spitz Jolán izr., Szabó Márta r. k., Szarka Szeréna ref., Ungvári Aranka r. k., Várady Katalin r. k.

II. osztály. Ádám István izr., Balla Géza r. k., Banó József r. k., Borbély László r. k., Brüller Endre ö. d. izr., Csatlós Pál ö. d. r. k., Csányi Béla r. k., Deutsch Miklós izr., Durkó Dezső ref., Fekete András ref., Fekete János ref., Fekete József r. k., Felczán György r. k., Felek Sándor ev., Forschner István izr., Fried Gyula izr., Gajdács László ev., Gerő József izr., Havas Béla ref., Hidy Gyula ref., Hidy János ref., Holeczka Károly ev., Horváth

Jenő r. k. ö. d., Hrabovszky János ev., Hrabovszky Pál ev., Hunyadi Sándor r. k., Ipolyi Keller Iván r. k., Jantyik József r. k., Jeszenszky Lajos ev., Kerekes Vilmos r. k., Kis Béla György r. k. önk. ism., Kósa Pál ev., Kovács Gáspár r. k., Kökényessy Zoltán ev., Lehotszky László ev. ism., Leipniker Imre izr., Liker Pál ev., Mészáros Elek r. k., Milecz Tivadar ö. d. ev., Murányi János r. k., Nagy György Lajos ref., Ödrobinák Károly r. k., Patay András ev., Patay György ev., Pejtsik Dezső r. k., Piskolty József ref., Pollák Zoltán izr. ö. d., Réthy Dezső ev. ö. d., Róna Lajos izr. ö. d., Rusz Géza r. k., Sántha Sándor ref., Szabó Károly r. k. kim., Szemenkár János r. k., Sziklai Pál izr. ö. d., Tordas László izr., Tevan József izr., Tomka László ö. d. ev., Varga K. Pál ev., Vas Géza izr., Wulcz Tibor izr., Zahorán Gyula r. k.

Magántanulók: Elekes Edit izr., Horváth Magda r. k., Jankó Teréz r. k., Mispál Edit r. k., Spitz Mária izr., Vásárhelyi Emília r. k.

III. osztály. Aradszky György ev. öd., Ballner Károly r. k., Balogh Gyula ref., Balogh József ref. ism., Bogdány Béla ref., Brózik Emil ev., Christián László r. k., Czirul Jenő r. k., Durkó Tibor ref., Ellmann Andre izr., Engel Elek Ferenc izr., Engel György izr., Engel Lajos izr., Filadelfi György ev. kim., Franciszczí Ferenc ev. ism., Friedmann Béla izr., Gécs Mihály r. k., Gyurkó Pál ev., Hursán Pál ev., Izsó Lajos ref. öd., Jakuba Pál ev., Kaczkó András ev., Kállay Kornél r. k. öd., Király János ev. öd., Klein Lajos izr. öd., Kliment Z. András ev., Kojnok Kálmán ev., Kokavec János ev. öd., Koricsánszky Gusztáv ev., Körmöczy Zoltán r. k., Kupkai Árpád r. k., Lamper Pál ev., Leichner Zoltán izr., Lipták Pál ev. kim., Lipták Tibor ev., Maczkó József r. k., meghalt, Magda János gkel., Melczer Géza ev. ism., Molnár Mihály ev., Nyitrai István ref., Ócsag István ev., Patay Pál ev., Perloth Salamon izr., Plankics János gk. kim., Pléva Miklós r. k., Podsztrelen László ev., Sajben István ev., Sajó Jenő izr., Schlésinger Imre izr., Stern Artur izr., Stern Ferenc izr., Such György ev., Szathmáry István r. k., Szathmáry László r. k., Szebegyinszky Jenő ev., Szombati János ev., Sztanek György r. k., Timkó Pál ev., Uhrin Mátyás ev. öd., Ujhelly István izr., Varga Pál ev. ism., Vandlik László ev., Weinberger László izr., Weisz László izr.

Magántanulók: Ádám Jenő, Feiler Lajos, Julis István, Molnár Géza, Ósapay László Varga Lajos ev., Huszár Irén r. k., Németh Magda ev., Pető Magda izr., Sass Jolán ev., Sipos Klára izr.

IV. osztály. Ancsin György r. k., Aranyi László r. k., Ádám Pál izr., Balla Alajos r. k., Ballner József r. k., Balogh István r. k., Mecs Balogh Sándor ref., Beck Nándor izr., Bobvos István r. k., Bonomi Géza r. k., Csicsely Mihály ev., Elekes Pál Sándor izr., Fischer László izr., Fried Ákos izr., Gerő Zsigmond izr., Grósz László izr., Gyebnár Mátyás ev., Hankovszky Dezső ref., Hanzély Lajos r. k. öd., Hanyecz Vince r. k., Holeczka Ferenc r. k. öd., Hópcz János r. k., Kelemen János ref., Kliment János ev., Korányi Árpád izr., Kormányos István r. k., Kovan György ev., Kovan Mihály ev., Kovács György ev., Kovács László ref., Loránt Lajos izr. öd., Loykó Jenő ev. öd., Mazan Mihály ev., Megyeri Imre ref., Nagy László r. k., Péli Lajos r. k., Polják József r. k., Pongrácz

Gusztáv ev., Rózsa Béla izr., Rudnyánszky Antal r. k., Schneck Aladár izr., Schwartz József izr., Seres Mihály r. k., Singer Béla izr., Spitz József izr., Staszanka János r. k. öd., Szalay Gábor r. k., Szondy István ev., Szüts István r. k., Topperczer András ev., Vas Gyula izr. öd., Vasas Mihály ev. öd., Várady Károly r. k., Vásárhelyi István r. k., Vlocskó Lajos ev., Vozár János r. k., Weisz György izr., Weisz Jenő izr., Weisz Miksa izr., Winkler Elemér r. k., Zaslavik Gyula r. k., Zsilák János ev.

Magántanulók: Andó Erzsébet ev., Berbekucz Margit r. k., Debreczeni Imre ism. ref., Dobó Anna izr., Engel Magdolna izr., Fekete Ilona ev., Fonyad Imre Dezső ref., Gagán István ism. r. k., Hovorka György ev., Iritz Lilli izr., Bodonyi Kajtár Sarolta r. k., Karkus András ev., Kelemen Etelka ref., Kozsuch Margit ev., Lakos György ev., Lehóczky András ev., Pongrácz Irma ev., Román Etelka r. k., Vidovszky Erzsébet ev.

V. osztály. Ádám László izr., Bárány Sándor izr., Bjelik János ev. kim., Csáky György r. k. nem oszt., Csepregi László ev. ism., Czigler Lipót izr., Dedinszky Gyula ev., Dukon Béla r. k., Duschnitz Andor izr., Ellmann György izr., Engel Imre izr., Fenákel Lajos izr., kim. Fischer Andor izr., Fischer Ferenc izr. öd., Gonda László izr., Grünfeld Sándor izr., Iritz István izr., Juhász N. Béla r. k., Koren Pál ev., Kvasz Dezső ev., Liffa Gyula ev. kim., Löwinger Imre izr., Marik Mihály ev., Mándoki Lajos ref., Molnár István ref., Paulik János r. k., Petrányi József r. k., Podobni György r. k., Sándor Tibor ev., Sipos Imre izr., Sonnenfeld Jenő izr., Susánszky Mihály ev., Szalay István r. k., Szentpéteri Lajos ref., Szlany Pál ev., Varga K. Pál ev., Vásárhelyi János r. k. kim., Vigh Ferenc r. k., Weisz Andor izr., Zsilák Mihály ev., Zvarinyi Lajos ev. öd.

Magántanulók: Adler Klára izr., Ádám Lajos r. k., Baranyi Erzsébet ev., Fára Péter r. k., Fekete Szücs Jolán ev., Jankó Mária r. k., Kabos Margit ev., Krmeiczky Emilia ev., Margócsy Katalin ev., Merksz Elvira r. k., Murányi Maria r. k., Pollák Irén izr., Prág Erzsébet r. k., Reisz Ilona izr., Rell Rózsi ev., Szüsz Irén r. k.

VI. osztály. Alexander László izr. nem vizsg., Balog István izr., Bayer Béla r. k., Csicsely Mátyás ev., Csókási Béla r. k., Dzurik József r. k., Engel László izr., Farkas Ernő izr., Fried Gyula r. k., Glück László izr., Hegedüs Sándor izr., Holdy Loránt r. k., Hrabovszky György ev., Koricsánszky László ev. öd., Kozéki Zoltán r. k. öd., Kvasz Lajos ev., Lízsaíki László r. k., Odrobinyák István r. k., Popovics György gk., Rell Lajos ev., öd., Réti György izr., Réti László izr., Román Pál r. k., Schillinger Sándor izr., Thiesz János r. k. öd., Tóth Imre r. k., Urbán János r. k., öd., Vas Tibor izr., Weiszkopf Géza izr., öd., Wilim István ev., Mátis Géza.

Magántanulók: Adamik Zsófia ev., Bányai György ev., Bányai János ev., Barabás György ev., Bujtás Teréz r. k., Csendes Margit r. k., Csiszér Ilona r. k., Fischer Anna izr., Gécs Ilona ev., Hovorka István ev., Messer Ilona izr. nem vizsgázott, Podsztrelen Etel ev., Staszanka Margit r. k., Such Irén ev.

VII. osztály. Áchim András ev., Belcsák Zoltán ev., Békési Károly ref., Dudás Konrád r. k., Fekete János r. k., Gally Árpád

ev., Gombos Péter g. k., Havrán Imre ev. öd., Hild György ev. öd., Huszár Béla ev., Karácsonyi Lajos gk., Knyihár Ervin ev., Korosy Tibor ev. öd., Kőrösi Ferenc ref. kim., László György izr., Offenwagner András r. k., Réthy Imre ev., Rosenbaum Béla izr., Rosinger Miksa izr., Stern Henrik izr., Szentmihályi László ref., Székely György r. k., Szisz Ferenc r. k., Uhrin János ev., Urbán Dezső r. k., Weinfeld Frigyes izr., Wittenberger Szilárd ev., Zöldi János ev. öd.

Magántanulók: Apfel Etel izr., Baranyai Berta ev., Bielik Judit ev., Brüller Magda izr., Csák Judit ref., Csurka Irma ref., Fülöp Irén r. k., Gruber Boriska izr., Jeney Gabriella ev., Loykó Klára ev., Merksz Ilona r. k., Neumann Magda izr. nem vizsg., Ptaff Erzsébet r. k., Podsztrelen Gizella ev. nem vizsg., Pongrácz Dezső ev.

VIII. osztály. Aistleitner László r. k., Áchim László ev., Balog László izr., Bazsó Imre r. k., Bukta Imre r. k. Debreczeny László ref., öd. Debreczeny Miklós ref., Deutsch Sámuel izr., Fischer Dezső izr., Fischer Miklós izr., Freisinger Tibor izr., Grósz Sándor izr., Holecska László ev., Jekkel József r. k., Kincses Imre ref., Kupecz Gyula r. k., Kürti Sándor r. k., Lipták Galló Pál ev., Löwy Sándor izr., Marcsek Jenő ev. öd., Márkus Miksa izr., Müller Jenő ev., Nagy Ferenc ref., Nagy Gusztáv ref., P. Péchy Tibor ev., Piros György r. k., Prág Géza r. k., Prág Jenő r. k., Schlésinger Miklós izr., Szeberényi Andor ev., Szellner Mihály r. k., Szerető János ref., Szücs István r. k., Vas László izr., Wallerstein Albert izr., Weisz István izr., Zahorán Pál r. k.

Magántanulók: Engel Katalin izr., Fülöp Margit rk., Füstöss Ida rk., Holdy Mugda rk., Huszár Gabriella rk., Jankó Ilona rk., Jeney Jolán ev., Kliment Ilona ev. Klinczkó Izabella ev., Lamper Ilona ev. Lestách Sarolta ref., Lestách Teréz ref., Rell Jolán ev., Sailer Gabriella ev., Weisz Margit izr.

VII. Statisztikai kimutatás.

1918/19. Felvétetett 425 ny., 20 fiu-, 82 leánymagántanuló, összesen 527; vizsgálatot tett 391 ny., 16 f., 74 l., összesen 481. — Könnyű betegségi eset 606, súlyos 21, fertőző 70. — Helybeli 337, megyebeli 75, más megyebeli 69. — Ág. h. ev. 156, ref. 48, r. kat. 137, unit. 2, g. kel. 12, izr. 126. Magyar 457, tót 17, román 7. Ismétlő 23, görpótló 106. — Magaviselet: jó 301, szabályszerű 85, kevésbé szabályszerű 5. — Egy órát sem mulasztott 52, igazoltan 331, igazolatlanul 13. — Jeles 45, jó 103, elégséges 141. egy t. elégtelen 47, kettőből 44, többől 46. — Ösztöndíjas 50.

1919/20. Felvétetett 384 ny., 43 fiu, 94 leánymagántanuló, összesen 522; vizsgálatot tett 367 ny., 31 f., 88 l., összesen 486. — Könnyű betegségi eset 788, súlyos 33, fertőző 6. — Helybeli 327, megyebeli 85, más megyei 74. Ág. h. ev. 157, ref. 50, rkat. 153. g. kel. 4, izr. 122. Magyar 366, német 1, tót 9, ismétlő 26,

gőroőpótló 136. — Magaviselet: jó 274, szabályszerő 91, kevésbé szab. 2. Egy órát sem mulasztott 61, igazoltan 293, igazolatlanul 13. — Jeles 37, jó 89, elégséges 229; egy tárgyól elégtelen 58, kettőbő 49, többől 24. — Ösztöndijas 60.

VIII. Intézmények, egyesületek.

A) 1. A *könyvtárak* közül a tanári kézi könyvtárt a románok feldúlták; az ifjusági könyvtárt a kórházi ápoltak nagyrészt széjjelhordták. 2. A *szertárak* állománya nem gyarapodott. Érem- és régiségtárunk értékesebb részeit (arany és ezüst pénzek) a románok eltulajdonították. A tornaszertárt csaknem teljesen tönkretette a megszállás.

B) Az alumneum 1918/19-ben *Mockovcsák* János, 1919/20-ban *Laurovics* Ferenc r. tanár, eforus alatt működött. Az előző évben az ebéd- és vacsoradij 500, ebéddij 350 K, az idén a tanulók ebédért és vacsoráért havi 120 K-t fizettek. — 1918/19-ben 72 tan., 1919/20-ban 31 tan. kapott ellátást. — Gazdasszony: *Oszadszky* Károlyné.

C) A Gyámintézet *Vidovszky* Kálmán, az Ifj.-Segítő-Egyesület *Kilczér* Gyula, a Gyóni Géza-önképzőkör dr *Rell* Lajos elnöklete alatt működött.

IX. Tájékoztató a jövő iskolai évről.

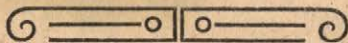
I. **Beiratások.** 1. Békéscsabai illetőségő tanulók augusztus hó 26—30., más illetőségűek szeptember hó 1—5. napjain iratkozhatnak az Irányi-utcai állami elemi iskolában, esetleg a főgimnáziumban. 2. A beiratkozó tanuló személyesen, szülője, gyámja, vagy ezek megbízottja kíséretében tartozik az igazgatónál jelentkezni s utolsó iskolai, továbbá születési és újraoltási bizonyítványát bemutatni. 3. A főgimnázium első osztályába csak oly növendékek vehetők fel, akik életük 9-ik évét betöltötték s az elemi iskola IV. osztályának sikeres elvégzéséről bizonyítványt (értesítő könyvecskét) mutatnak fel, vagy felvételi vizsgálatot tesznek. 4. A reál-, felső leány-, vagy polgári iskolából átlépni kívánó tanuló a tanári kar engedélyével különbözeti vizsgálatot tesz. Az erre vonatkozó s az összes eddig végzett osztályról szóló bizonyítványokkal felszerelt kérvények augusztus 20-ig nyujtandók be az igazgatónál.

II. **Tandij.** 1. Az egész évi tandij protest. vallásuaknak 300, más keresztényeknek 400, izraelitáknak 1200 K, az országos tanári nyugdíjintézet illetéke, ifjusági könyvtári díj, beiratási-, bizonyítvány- és bélyegdíj 100 K. 2. Tandijelengedésért csak jómagaviselető, szor-

galmas tanulók folyamodhatnak a főgimnázium kormányzó-bizottságához. A folyamodás idejét az igazgató fogja közölni.

III. Alumneum. A főgimnázium alumneumába föl vesszük bármely növendékünket. Fizetendő díjak: ebéd és vacsoradíj havonként 300 K. A díjak félévenként előre — kivételes esetekben havi részletekben — fizetendők az eforusnál. Alumneumi díj elengedésére senki sem tarthat számot.

IV. Javító-, pótló-, különbözeti- és magánvizsgálatok. Javító- és pótvizsgálatok augusztus 31-én lesznek délelőtt 9 órától. Az egy tárgyból bukottak a tanári kar engedélyével, a két tárgyból bukottak közül csak azok jelentkezhetnek javítóra, akiknek egyházi főhatóságunk az engedélyt megadta. A különbözeti és magánvizsgálatok írásbeli részét szeptember 4-én, szóbeli részét szeptember 6-án tartjuk.

London

London

Tartalom:

	Lap
I. Két év története	3
1918/19.	3
1919/20.	5
II. Alapítványok, adományok	7
III. A főgimn. kormányzó-bizottság	7
IV. Az intézet személyzete	7
V. Érettségi vizsgálatok	8
VI. A tanulók névsora	9
VII. Statisztikai kimutatás	12
VIII. Intézmények, egyesületek	13
IX. Tájékoztató	13

